

04 jul 2011 -11:43

Gerechtskosten in strafzaken: 2010, het jaar van alle records!

Voor het vierde opeenvolgende jaar publiceert de Commissie voor de Modernisering van de Rechterlijke Orde haar verslag over de gerechtskosten in strafzaken. Daarin analyseert zij de cijfers van de uitgaven en constateert: 2010 breekt alle records! Bij het merendeel van de uitgavenposten waren er aanzienlijke stijgingen. Indien er dringend geen drastische maatregelen worden genomen, staat het vast dat het budget van de gerechtskosten nog zwaarder zal worden.

Voor het vierde opeenvolgende jaar publiceert de Commissie voor de Modernisering van de Rechterlijke Orde haar verslag over de gerechtskosten in strafzaken. Daarin analyseert zij de cijfers van de uitgaven en constateert: 2010 breekt alle records! Bij het merendeel van de uitgavenposten waren er aanzienlijke stijgingen. Indien er dringend geen drastische maatregelen worden genomen, staat het vast dat het budget van de gerechtskosten nog zwaarder zal worden.

De Commissie voor de Modernisering maakt zojuist haar 4de verslag over de gerechtskosten in strafzaken bekend. Daarin analyseert zij de cijfers van de uitgaven van de verschillende griffies van de rechtbanken en van de dienst Gerechtskosten van de FOD Justitie in 2010.

Het verslag gaat eveneens de evolutie na van de gerechtskosten tussen de jaren 2000 en 2010, met bijzondere aandacht voor de voornaamste posten (de vertalers en tolken, het genetisch onderzoek, de gerechtsdeurwaarders en de telefonie).

Tenslotte buigt het verslag zich over de werkprocessen: er worden drie initiatieven voorgesteld die de Commissie nam om de verwerking van de gerechtskosten in de rechtbanken beter te begrijpen. Het gaat over onderzoeken uitgevoerd in verschillende griffies en parketten, over de analyse van meer dan 1 100 strafrechtelijke beslissingen en over een grootschalige peiling bij alle griffies en parketten.

2010, het jaar van alle records!

Sinds begin 2000 is het budget voor de gerechtskosten in strafzaken voortdurend blijven groeien. Het doel om de kosten te beheersen werd nooit bereikt, ondanks de talrijke verklaringen in dit verband.

2010 bevestigt dit: de uitgaven bedragen inmiddels 106 731 426 euro, nog los van 16 miljoen euro onbetaalde telefoonfacturen.

Het ontbreken van een informaticatool bemoeilijkt sterk de analyse van de uitgaven. Zo is het bijna onmogelijk om een onderscheid te maken tussen de uitgaven voor prestaties die in 2010 werden geleverd en prestaties uit vorige jaren.

Toch kan worden opgemerkt dat in 2010 alle belangrijke posten zijn gestegen, met uitzondering van de deskundigenonderzoeken i.v.m. verkeer (0,18 % minder) en van de telefonie (51 % minder – weliswaar met 16 miljoen aan onbetaalde facturen).

Evolutie van de gerechtskosten 2000-2010

In haar verslag schenkt de Commissie voor de Modernisering bijzonder aandacht aan de volgende posten:

- Vertalers en tolken

De betalingen voor vertalers en tolken bereiken een recordbedrag van 24 916 672 euro in 2010, ofwel een stijging van 11 874 672 euro in vijf jaar tijd.

Zoals in 2010 pleit de Commissie voor een verhoogde controle op derden-dienstverleners.

De Commissie betreurt deze reglementaire «leemte» op federaal vlak en het centrale immobilisme die leiden tot onverantwoorde uitgaven. Hierbij komt nog het gebrek aan initiatief van de gerechtelijke autoriteiten, terwijl eenvoudige administratieve maatregelen nochtans een positieve invloed op de begroting kunnen hebben.

- Honoraria van de gerechtsdeurwaarders

Ook een nieuw record voor deze uitgavenpost: 17 583 592 euro in 2010, ofwel 4 551 647 euro meer in vergelijking met 2009. De stijgingen zijn nagenoeg constant sinds 2005, met grote verschillen van 2006 naar 2007 (+ 45 %) en van 2009 naar 2010 (+ 34,92 %).

- Telefonie

De betalingen die in de loop van 2010 zijn uitgevoerd, bedragen 8 953 047 euro: een netto daling van 9,4 miljoen! Maar de onbetaalde facturen lopen op tot meer dan 16 miljoen...

Er is niettemin goed nieuws: de tarieven zullen binnenkort dalen. In 2010 hebben de telefoonoperators, het BIPT en de minister van Justitie zich rond de tafel gezet en een nieuwe tarifiering uitgewerkt. De nieuwe communicatiemiddelen vormen echter een moeilijk in te schatten factor voor de toekomst: de tarifiering van de internetsector is niet forfaitair, dus zal justitie de werkelijke prijs moeten betalen. Er worden dan ook nieuwe, misschien buitensporige, kosten verwacht.

- Deskundigenonderzoeken

In 2010 kostten de deskundigenonderzoeken 25 583 730 euro, met vooral een sterke stijging voor de DNA-analyses. De Commissie vraagt zich af wat de redenen voor een dergelijke toename kunnen zijn. Een beroep doen op de wetenschappelijke wereld is onvermijdelijk, maar communiceren die twee werelden – de wetenschappelijke en de gerechtelijke – wel op een verstaanbare wijze met elkaar? Moet het beroep van wetenschappelijke raadgever niet worden uitgevonden? Moet er niet worden geïnvesteerd om op termijn te besparen?

Tot slot blijft de vraag over het statuut en de kwaliteit van de gerechtelijke deskundigen nog altijd onbeantwoord. De Commissie betreurt dat de wetgever ter zake geen initiatieven heeft genomen.

Procesvernieuwing: een enorm werk

Het laatste deel van het verslag heeft betrekking op de werkprocessen. Drie initiatieven werden door de Commissie genomen om de verwerking van de gerechtskosten in de rechtbanken beter te begrijpen:

- onderzoeken in verschillende griffies en parketten;
- een analyse van meer dan 1 100 strafrechtelijke beslissingen;
- een grootschalige peiling bij alle griffies en parketten (met een participatiegraad van meer dan 95%).

Dankzij deze drie acties zal de Commissie in staat zijn om voor de minister van Justitie aanbevelingen en suggesties te formuleren voor een meer professioneel beheer van de gerechtskosten. Eerlang zal hierover een rapport worden opgesteld met ruime verspreiding onder de gerechtelijke actoren.

Het verslag “Gerechtskosten in strafzaken – Uitgaven 2010” kunt u downloaden op onze website:

<http://www.cmro-cmoj.be> (Activiteiten > Projecten). Daar vindt u ook een gedetailleerde analyse van de cijfers 2000-2010 per rechtsgebied, per arrondissement en per uitgavenpost.